Научно съобщение за доклад за определяне на възможни нови рискове по хранителната верига от химични вещества, регистрирани съгласно REACH, публикуван от Европейският орган по безопасност на храните

Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) публикува проучване, което разглежда възможни нови рискове по хранителната верига от химични вещества, регистрирани в Европейския съюз (ЕС), при което първоначално са откроени 10 вещества за по-задълбочена оценка на здравния риск.

При проучването е приложена процедура за определяне на възможни нови рискове по хранителната верига от химични вещества, регистрирани съгласно Регламент (ЕО) № 1907/2006[1] (наричан по-нататък Регламент „REACH“[2]), която е разработена и тествана в пилотно проучване, спонсорирано от ЕОБХ. Изборът на химичните вещества е ограничен до тези, които:

- имат пълна регистрация, съгласно Регламента REACH;
- отговарят на критериите за допустимост (напр. наличие на CAS номер[3]) и
- попадат в приложното поле на моделите, използвани в проучването (с изключение например на метали).

Тази селекция е намалила броя на веществата от около 15 000 до 2 336, които след това са оценени в съответствие с основните елементи (т.нар. четири блока) на процедурата, а именно:

- Блок А: освобождаване в околната среда (въз основа на тонаж и информация за употреба);
- Блок Б: биоразградимост;
- Блок В: биоакумулиране в храни/фуражи;
- Блок Г: токсичност (на основание на класификация за: канцерогенност, мутагенност, въздействие върху репродуктивните възможности и токсичност при многократно прилагане).

Резултатът е изготвяне на приоритетен списък от 212 химични вещества за по-нататъшна оценка на риска, тъй като имат потенциал да представляват нов риск по хранителната верига, тъй като:

- могат да бъдат отделяни в околната среда и са трудно биоразградими;
- биоакумулират в храни/фуражи;
- представляват хронична опасност за човешкото здраве.

Като цяло, проучването **установи връзка между:**

---

[1] Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския Парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химични вещества (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals - REACH), ОВ L 396, 30.12.2006, стр. 1.

[2] Регламент REACH е краткото наименование на Регламент (ЕО) № 1907/2006, който се отнася до всички химични вещества, които са произвеждани или внасяни в ЕС в количества, които се равняват или надвишават един тон на година (≥ 1 тон/година).

[3] Регистрационните номера по Chemical Abstract Service (CAS №) са международен стандарт за означението на химикали, което предоставя информация, еквивалентна на тази на химическото наименование по отношение на естеството на веществото.

- хроничната опасност за здравето на хората и
- възможната експозиция (т.е. прием чрез храната) на хората на тези химични вещества.

За повечето от тези приоритетни химични вещества, до момента, такава връзка не е била отчитана (призната). Поради това, са необходими допълнителни задълбочени оценки, за да се потвърдят (или опровергаят) резултатите от приоритизирането и да се прецени дали наличните данни са достатъчни, за да се заключи, че тези вещества представляват реални „нови химически рискове“ в хранителната верига.

В рамките на проучването, е определена подгрупа от 10 вещества (от 212-те приоритетни вещества), които досега не са били анализирани от регулаторен орган на ЕС за тяхното наличие в храните и експозиция на консуматора чрез храненето. Изборът на тези 10 химични вещества не означава, че другите 202 потенциални нови риска са оставени на заден план. Веществата определени за по-нататъшна оценка на риска са следните:

- TDCIPP (трис (1,3-дихлоро-2-пропил) фосфат, CAS № 13674-87-8);
- NBBS (N-бутилбензенсулфонамид, CAS № 3622-84-2);
- RDX (циклонит, хексахидро-1,3,5-тринитро-1,3,5-триазин, хексоген, CAS № 121-82-4);
- Сулфолан (тетрахидротиофен-1,1-диоксид, (tetrahydrothiophene-1,1-dioxide, CAS № 126-33-0);
- 2,2'-метиленбис(6-t-бутил-4-метилфенол) (CAS № 119-47-1);
- Бис(2-хлоретокси)метан (CAS № 111-91-1);
- 1,3-фенилендиамин (CAS № 108-45-2);
- Меламинов цианурат (37640-57-6) и меламин (CAS № 108-78-1);
- Диетилметилбензендиамин (CAS № 68479-98-1);
- Фенол, изопропилиран, фосфат (3:1) (CAS № 68937-41-7).

Източник:

Jan Oltmanns, Marie-Léonie Bohlen, Sylvia Escher, Markus Schwarz, Oliver Licht, 2019. **Final report: Applying a tested procedure for the identification of potential emerging chemical risks in the food chain to the substances registered under REACH – REACH 2. External Scientific Report**. OC/EFSA/SCER/2016/01-CT1. EFSA supporting publication 2019:EN-1597. 263 pp. doi:10.2903/sp.efsa.2019.EN-1597, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1597

Изготвил:

д-р Светлана Черкезова, директор дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

15.04.2019 г.